

(המשך מעמוד 11)

לפני בית-החולים הדסה ומישכן הכנסת. עתה היה עסוק בפקיחה על בניית בית עיריית תל-אביב בן 17 הקומות. האיש בן 47 נהג כמי שזמנו דחוק. כמה שוחח שלפני הוא לא דיבר. אבל לצד הלווייתן נתפס גם דג רקק: קצין אינטסליציה ירושלמי בשם אמנון יו-שע, חניך כדור-החקירה העצורים הראשונים, מילואי המשטרה כי גם יושע שילם כסף לעורך-הדין ירקוני, עבור שפיגל. הוא נע צדקה הודיה מידי רוק אתמול שילמתי עשרת אלפים לירות. הוא לא יכול היה למסור את מספרי השטרות, אבל הוא זכר באיזה עתה בדיק ארו את הכסף, המשטרה ערכה חיפוש בכספת של ירקוני, מצאה שם את החבילה בשלמותה, עטופה בתוף המתואר.

★ ★ ★

הנגזרים נעצרו

פרשת כה סנסציונית לא התפוצצה בישראל מזה שנים. כי עיסוקה-השוחח לא נגעו לפקידון בעל משכורת-דעב, או למנהל מחלקה שאשלו מדרבנת אותו להחליף את היריר ולערוך נסיעה לחו"ל. חשוי בזה אף לא נבעה מכך, שהמעורב הראשי הוא פקיד מצלמתי גבוה, סגן מנהל-כללי של משרד-ממשלתי. חשיבותה של פרשת שפיגל היא בכך,

לעתונות, אפשר היה להבין כי המפכ"ל הרגיע את סגן-השר. גם השר, שישב בירור שלים, נשם לרוחה. מבחינה פורמאלית, אין המשטרה יכולה לעצור או לחקור ח"כ מחוסן. אולם היא יכולה לחקור את כל הגוברים ומקבלי ה"כספים של המפלגה, לערוך חיפוש במשרדי המפלגה, ולהחרים את כל החומר ה"מוכיח כי המפלגה מוציאה הרבה יותר כסף מאשר נכנס לקופתה באופן חוקי. לרגע קט, נראה היה כי משטרת תל-אביב תעשה זאת, ולכן רעדו ראשי המפכ"ל מ"פחד. אך הפחד חלף במהרה, דויד בן-גוריון הרים יד מרסנת, ועמוס בן-גוריון הפסיק את חקירת בלשיו.

★ ★ ★

שעיר-לעזאזל?

שארר רק הפרשה הקטנה, האישיית של אחד יהודה שפיגל. הוא חשוב מאוד בפני עצמו. שהרי העסקן בן ה-50, יליד הונגריה, שעלה ארצה לפני 25 שנה, הוא איש חשוב במפלגתו. הוא ראש אחת ה"סיעות הגדולות בה, והמועמד ה"14 ברשימת המפכ"ל לכנסת החמישית. אם יפטר אחד מח"כ המפלגה, או אם יחליט אחד מהם להתפטר מרצונו החופשי — יתמנה הוא חשוב מהרבה סיבות אחרות. לקראת

שפיגל, יראוני וגור בבית-המשפט הביצועי של השומר-הצעיר נפגש עם מתרים המפכ"ל

במדניה

אסונות

בני בני יונתן

התמונה שהתגלתה לעיני חברי קיבוץ נען, שהיו בחצרות המשק ביום השישי האחרון, אחרי-הצהריים, היתה מזועזעת. הם קפאו על מקומם מבלי להוציא נשימה. גלילי, ממייסדי הקיבוץ ומנהיג מפלגת אחרות-העבודה, רץ בחצר, כשהוא נושא על ידיו את בנו יונתן (23). הוא רץ, כשל, התרום, מעד שוב ונחבל, קם שוב והמשיך לרוץ, כשבין זרועותיו בנו מחוסרי-הכרה ושותת-הדם.

אולם היה זה מאוחר מדי. כשהובא יונתן גלילי אל בית-החולים קפלו כבר אפסה כל תקנה לחייו. כעבור זמן קצר מת, כתוצאה מפגיעת כדור-אקדח בראשו.

דין אכזרי. עם רדת החשיכה ביום הראשון השבוע, כיסו ילדי קיבוץ נען בורזי פרחים קבר רעון, שנכרת בבית-הקברות הקטן של נען. אולם האבל והזעזוע נשארו טבועים בפני הקיבוץ.

יונתן גלילי, קצין-שריון, שסיים רק לפני חודשים מספר את שרותו הצבאי, היה ילד המשק. בשנות ילדותו כמעט ולא זכה לראות את אביו. ישראל גלילי, שהחל את שרותו במרכז ההגנה, כעוזר לפקיד המג"ד נון, עלה בסולם הדרגות עד לדרגת ראש המפקדה הארצית וסגן שר-הבטחון, היה עסוק אותן שנים בהגנה, קפץ לטפל בעצ"ה הדרים של נען רק בחופשותיו הנדירות. אחר-כך תפסו תפקידיו הפוליטיים את רוב זמנו. בשנים האחרונות ניסה ישראל גלילי, שבנו השני, שלמה (18), התגייס לא מכבר לצה"ל, לפצות את יונתן, היה לוקח אותו עמו לישיבות ולדיונים. לאחר-נה הם נראו כמעט תמיד ביחד.

"יונתן חי את החיים במלוא כוחו ובמלוא התמכרותו", אמר עליו מנהיג אחדות העבודה יצחק טבנקין, "אך משפטו על ה"חיים היה אכזרי, וכן גזר דינו עלינו". יונתן התאבד בירייה, בשל אהבה נכזבת.

דת

מי'שחק הקלפים

לילי דניאל הגיעה מהודו לישראל, זמן קצר בלבד אחרי גרושיה מבעלה. היא התיישבה בחיפה, ושם הכירה את מרדכי אליהו, אף הוא יליד הודו, מבני-ישראל. כעבור זמן קצר החליטו השניים לשים קץ לחיי רחוקתם, פנו לבית-הדין הרבני בחיפה כדי להרשם לגישואין.

נייר במקום קלף. פקידי בית-הדין קיבלו את השניים, ביקשו מהם לאשר את עובדת רחוקתם. לילי פישפשה בתיקה, הוציאה ממנו את הגט שקיבלה מבעלה בעת הגרושין בבומביי. היה זה נייר מב"ריק, עליו נכתב גט-הכריתות בציפורן ו"טוש, נשא את חתימותיהם של המישה עדים.

הכל היה כשר, מלבד פרט אחד. לפי חוקי הדת חייב הגט להיות כתוב על קלף ואילו הגט אותו הציגה לילי, נרשם על גליון נייר-כרום פשוט.

לאכזבת הווג לא היה גבול. אולם פקידי בית-המשפט הרגיעו אותם, הבטיחו להם לברר את הבעיה ולהשיב להם בהקדם האפשרי.

בניתיים עברו חודשים רבים והשניים נדחו בלך ושוב. לבסוף החליטו לפנות לעורך-הדין יוסף בן-מנשה, אולי יוכל הוא לתרום לזרזו עניינם.

סעיף החרב. בן-מנשה, שהוא אחד מראשי הליגה למניעת-כפייה-דתית, שיגר מיד מכתב לשר-הדתות, ביקש לדעת באיזה שלב נמצאת עתה גישתם של בני-הזוג.

ייתכן שמכתב שיגרתו כגון זה לא היה משיפע כל-כך, לולא צרף עורך-הדין את הפסיקה הבאה: "אי לזאת, מאחר ומרשי אינם רואים עדיין פתרון לבעייתם בהתאם למסגרת החוקית הקיימת, הגני פונה אל כבוד השר ומבקש להפעיל את סמכויותיו בהתאם לחוק פקודת הגישואין והגרושין, ולמנות פקיד לרשום גישואין אורחיים".

הפסיקה עליה הסתמך עורך-הדין, משמ"ת ש"ת 257/57, מלבד כהרב דמוקלס מעל ראשי אנשי הרבנות, בפקודה זו, שנקבעה בחוק המנדטורי, נאמר כי "הראשות הרשמית (גישואין) פירושה הפקיד המסדר את ה"קידושין" אם היו גישואין אורחיים, האימאם בוישואין לפי האיטלאם וכו'", לא אחת השימיעו עורכי-הדין כחונת לערוך תביעה נסיונית במטרה לתת תוקף לסעיף זה,

יונתן גלילי בזרועות האב

להכריח בצורה זו את משרד-הפנים להקים מנגנון מתאים לעריכת גישואין אורחיים. הדרך לאושר. לכן היתה לפניה זו השפעה מיידית. בית-הדין הרבני מיהר לה"שיב לעורך-הדין כי משרד-הדתות העביר את העניין לבומביי, בבקשה לקבל אישור לכך כי אמנם ניתן בזמנו גט כשר הכתוב על גבי קלף.

אולם מכיוון שגט כזה כנראה לא ניתן מעולם, מאחר ובני-ישראל נהגו לכתוב את גטיהם על נייר פשוט, הצטרף הרבנות "לשחק בנמנה-לילי". העדים החתומים על גט-הנייר יחתמו על הודעה חדשה, יצהירו בה כי גט הקלף אומנם נכתב, אבל הוא אבד.

לילי ומרדכי לא היה הדבר איכפת במיוחד. קלף אי גייר, עבורם היה העיקר שכנראה יוכלו להינשא בקרוב.

דרכי אדם

סליחה, טעות בעספר

איש לא הבחין בהתרגשות על פניה. יחד עם כל נוסעי מטוס אל ע"ש שצמד להמריא לאיטליה, חיכתה גם היא בתור למסירת ה"מחודות ובדיקת הרכיבים. היא כבר כמעט הגיעה אל הפקיד הבודק, כאשר ניגשו אליה לפתע שני אנשים, ביקשו לראות את דר"כונה.

הם העיפו מבט בשם שהתנוסס על עמוד דו הראשון, החזירו מבטם אל פניה של הצעירה השחורה והשותקת. "אנחנו מהמש"טרה", הציגו עצמם. "את מתבקשת לבוא איתנו".

עבר לפם. קשה היה להאמין שמרים פלורנץ ובירדלינג (23) לא חששה לרגע כי זה יהיה הסוף כאשר באחד מימי השבוע האחרון קיבלה בטעות מפקיד בנק 1500 דולר עבור המחאה בת המישה דולר בלבד, מבלי שפתרה להחזירם. אולם היה זה מע"שה אופייני לצעירה זו, שהשתלב בסיפור-חיים טראגי.

עד לפני למעלה משנה לא חלמה הצעירה האמריקאית כי דרכה תוביל אותה אי-פעם לישראל. במשך שנים היתה היא תושבת קבועה של מושבת בניניקים בגריניץ-וילג, בוססה בבואן העכור של חיי העולם התחתון של ניו-יורק.

אולם יותר משאהבה את חיי הבהומה, השתעבדה פלורנץ לתאוה אחרת: סמים משכרים. שלוש פעמים אושפזה בסנטוריום, הצליחה להיגמל, אך מיד כשיצאה מבית-החולים, חזרה ונתפתחה שוב לסם המשכר. כשחזרה בפעם נוספת אל בית הכתלים, והפעם כותלי בית הסוהר, הגיעה אליה ה"ישועה ממקום שלא ציפתה לו כלל. צעיר יהודי התאהב בה, הצליח להשיג את הסכ"מ משטרה עליו ונייורק לשתורה בתנאי ש"תצא את הארץ.

צורפת ובאורחת. מיד לאחר שהש"תחררה, גישה פלורנץ לבן-זוגה, הגיעה יחד עמו לישראל והתיישבה באחד מקיבוצי צי עמק-הירדן. כמובן שחיי הקיבוץ לא היו לרוחה של האמריקאית היפה. גם חייה לצידו של בעלה נמאסו עליה. היא התגרשה ממנו, עברה לתל-אביב.

בתל-אביב הפכה עד מהרה לזמות מוכרת בנוף הדינונופי. היא הירבתה לשבת בבתי-